

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INTEGROVANÁ
STŘEDNÍ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

Člověk a společnost

4. OSN

www.isspolygr.cz

Vytvořil:
PhDr. Andrea Kousalová

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

OSN

DUM číslo:4
OSN

Škola	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
Ročník	1. a 2. ročník (SOŠ, SOU)
Název projektu	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISSP
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT.
Autor	PhDr. Andrea Kousalová
Tematická oblast	ZSV
Název DUM	OSN
Pořadové číslo DUM	4
Kód DUM	VY_32_INOVACE_04_ON_KO
Datum vytvoření	12..3.2013
Anotace	Prezentace na téma Organizace spojených národů nastíní žákům historii organizace, organizační strukturu a funkci této organizace.

Pokud není uvedeno jinak, je uvedený materiál z vlastních zdrojů autora

OSN

OSN

(někdy zkráceně nazývána Spojené národy) je mezinárodní organizace, která vznikla po druhé světové válce jako záruka míru, bezpečnosti a rozvoje ve světě.

OSN byla založena 26. června 1945 v San Franciscu (USA) na základě přijetí Charty OSN 50 státy včetně tehdejší ČSR a významné podpory Rockefellerova fondu.

Nahradila Společnost národů, která jako garant kolektivní bezpečnosti a mírového řešení konfliktů neobstála.

První Valné shromáždění OSN se konalo 10. ledna 1946 v Londýně.

Historie

Organizace je následovnicí Společností národů založené po první světové válce na základě mírové konference ve Versailles. Už u jejího zrodu stálo tehdejší Československo jako spojenec vítězných států tzv. Dohody.

Společnost měla od počátku potíže prosazovat svůj vliv. Dokresluje to například skutečnost, že ačkoliv jedním z jejích iniciátorů byl americký prezident Woodrow Wilson, její základní dokument, Pakt Společnosti národů, Kongres USA nikdy neratifikoval.

S nástupem militarismu v Německu, Itálii a Japonsku a vojenskými akcemi těchto zemí za jejich hranicemi se prokázala neschopnost organizace účinně bránit mír. Společnost národů byla ovšem formálně rozpuštěna až v dubnu 1946, tedy půl roku po vzniku OSN.

Organizace spojených národů zahájila činnost 24. října 1945 po přijetí Charty OSN navržené na konferenci v San Francisku o půl roku dříve. Mezi signatáři bylo i Československo. První Valné shromáždění 51 členských států se konalo v lednu 1946 v Londýně.

Současnost

V současnosti má OSN 192 členských států a zaměstnává na 40 000 lidí. Její rozpočet pro rok 2008 - 2009 činil více než čtyři miliardy dolarů, který ale nezahrnoval mírové mise, jichž v polovině roku 2009 bylo 16.

Oficiálními jazyky organizace jsou arabština, čínština, angličtina, francouzština, ruština a španělština. Organizace má hlavní sídlo v New Yorku.

Struktura

Charta OSN ustanovila šest základních orgánů OSN:

- 1. Valné shromáždění,**
- 2. Radu bezpečnosti,**
- 3. Ekonomickou a sociální radu,**
- 4. Poručenskou radu,**
- 5. Mezinárodní soudní dvůr,**
- 6. Sekretariát.**

K tomu se přidává 15 agentur a množství programů, fondů a rad. Zabývají se vším od práv žen po telekomunikace, intelektuální práva, světový obchod, problém drog a nemocí, meteorologii, turismus, jednotlivé konflikty ve světě, klimatické změny či vzdělání.

Generální tajemník

Výkonným ředitelem OSN a její hlavním diplomatickým zástupcem je generální tajemník. Od roku 2007 je jím Jihokorejec Pan Ki-mun.

Generální tajemník je volen na pět let a přísně vzato neexistuje limit pro opětovná zvolení. Dosud však nikdo nesloužil více než dvě období.

Předchozí tajemníci: Kofi Annan (Ghana)
1997 - 2006, Butrus Butrus-Ghálí (Egypt)
1992 - 1996, Javier Pérez de Cuéllar (Peru)
1982 - 1991, Kurt Waldheim (Rakousko)
1972 - 1981, U Thant (Barma) 1962 - 1971, Dag Hammarskjöld (Švédsko)
1953 - 1961, Trygve Lie (Norsko) 1946 - 1952.

Valné shromáždění

Valné shromáždění zasedá pravidelně jednou do roka, může ale dojít i na svolání mimořádné schůze.

Každý členský stát v něm má jeden hlas. Shromáždění se zabývá zprávami ostatních orgánů OSN a na jejich základě činí doporučení, aby byl udržen ve světě mír a bezpečnost. Za tímto účelem také dává vzniknout studiím a zprávám k jednotlivým problémům. Rovněž volí členy Rady bezpečnosti, Ekonomické a sociální rady a je-li to třeba, také dodatečné členy Poručenské rady. Společně s Radou bezpečnosti volí soudce Mezinárodního soudního dvora a na její doporučení též jmenuje generálního tajemníka OSN.

Pod Valné shromáždění například spadá:

**Dětský fond (UNICEF),
Světový program pro výživu (WFP),
Úřad vysokého komisaře pro uprchlíky (UNHCR),
Mezinárodní obchodní centrum (ITC),
Rozvojový program OSN (UNDP)
Agentura OSN pro pomoc palestinským uprchlíkům na Blízkém východě (UNRWA).**

Rada bezpečnosti OSN

-Na udržování míru a bezpečnosti na mezinárodní scéně dohlíží Rada bezpečnosti OSN.

-Určuje, zda je mír ohrožován agresí a činí opatření - vysílá pozorovatele, mírové jednotky a v krajním případě nasazuje sílu.

-Rada také doporučuje Valnému shromáždění jmenování generálního tajemníka a přijetí nových zemí a společně se shromážděním volí soudce Mezinárodního soudního dvora.

- Rada bezpečnosti musí fungovat nepřetržitě, zástupci všech členů jsou stále přítomni v sídle OSN. Rada se může sejít kdekoliv.

RADA BEZPEČNOSTI OSN

RB má pět stálých členských zemí - Čínu, Francii, Rusko, Velkou Británii a USA - a deset nestálých.

Každý rok se jich volí pět s mandátem na dva roky. Hlas velkých a malých států má v Radě stejnou váhu, pouze stálí členové mají právo veta.

S každým novým měsícem se předsednictví v Radě ujímá jiná země.

Pod Radu bezpečnosti OSN spadá například:

**Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii (ICTY)
tribunál pro Rwandu (ICTR)
a dále mírové mise (v roce 2009 např. v Súdánu, Libérii,
Kosovu, na Kypru, Haiti či ve východním Timoru).**

**Rada mimo jiné spolupracuje s Mezinárodní agenturou pro
atomovou energii (MAAE).**

Poručenská rada

Poručenskou radu tvoří stálí členové Rady bezpečnosti. Už se ale formálně neschází, její procedurální pravidla zaručují obnovení činnosti pouze v případě...

Rada měla dohlížet na území spadajících do... a připravit je na samostatnost.

Té všechna území do... Naposledy to byly tich... nichž vznikla Palauská republika.

Ekonomická a sociální rada

Zabývá se ekonomickými a sociálními otázkami a formuluje doporučení pro jednotlivé země i celou OSN.

Mezinárodní soudní dvůr

Tvoří jej 15 soudců, které volí zvlášt' Valné shromáždění a zvlášt' Rada bezpečnosti.

Jsou voleni na devět let, ale mohou být zvoleni znovu.

Sekretariát

Sekretariát tvoří na 7500 úředníků v různých zemích světa.

Poskytují servis ostatním orgánům OSN a zajišťují jejich organizaci a správu.

Povinnosti jsou stejně rozmanité, jako otázky, jimiž se OSN zabývá.

Mezi další orgány, programy a fondy OSN patří například:

Mezinárodní měnový fond (IMF),

Světová obchodní organizace (WTO),

Světová zdravotnická organizace (WHO),

Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO)

nebo Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO).

Seznam použité literatury a internetových odkazů:

Informační centrum OSN v Praze. [online]. [Cit. 12.3..2013]. Dostupné z: [http:// www.osn.cz](http://www.osn.cz)

OSN. [online]. [Cit. 12.3..2013]. Dostupné z: <http://www.obrazky.cz/?q=osn>